

مروری بر تأمین مالی بودجه دولت از طریق ابزارهای مالی اسلامی و الزامات قانونی آن

جواد ریاحی

کارشناسی ارشد حسابداری

چکیده

در حال حاضر ابزارهای تأمین مالی متعددی در جهان وجود دارد. بعضی از این ابزارها، به دلیل ربوی بودن در جوامع اسلامی قابل استفاده نیستند. در عرصه بحث های پولی و مالی اسلامی، تلاشهای زیادی به منظور طراحی و معرفی ابزارهای تأمین مالی منطبق بر آموزه های اسلامی صورت گرفته است. یکی از این ابزارها، انتشار اوراق بهادار اسلامی به نام صکوک است. این اوراق برای تأمین مالی دولت، تأمین مالی بنگاه های اقتصادی جهت تولید و صادرات و سازمان های وابسته به دولت منتشر می شوند که براساس عقود اسلامی طراحی شده اند. هدف از این پژوهش بررسی انواع ابزارهای مالی اسلامی جهت تأمین مالی بودجه دولت و نیز کاربرد پذیرترین آنها برای خنثی نمودن اثرات استقراض دولت از بانکها و جلوگیری از پولی کردن بدهی و افزایش نقدینگی می باشد که به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده است. با توجه به ضرورت تأمین مالی هزینه های دولت و لزوم بررسی روشهای کارآمد برای تأمین مالی این هزینه ها، در این پژوهش ابتدا به مبانی قانونی انتشار اوراق بهادار اسلامی و مطالعات صورت گرفته در زمینه تنوع بخشی به اوراق مذکور، بررسی و سپس انواع هزینه های دولت و نحوه تأمین مالی آنها از طریق ابزارهای مالی، بررسی می گردد. نتایج بررسی های صورت گرفته نشان دهنده این است که با توجه به ویژگی های اسناد خزانه اسلامی و الزامات قانونی ایجاد شده در این زمینه که در این مقاله نیز به آنها اشاره شده است، این اسناد مناسب ترین راه برای تأمین مالی هزینه های دولت از بین ابزارهای مالی اسلامی می باشد و پس از آن، اوراق استصناع و اوراق جعاله بیشترین کاربرد را در تأمین هزینه های دولت دارند.

واژه های کلیدی: تأمین مالی، ابزارهای مالی، بودجه، صکوک، اوراق بهادار اسلامی

مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری

دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۱۲۴-۱۰۲